

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.026.01.2019

00011320

Pan Przemysław Dąca
Prezes Państwowego Gospodarstwa
Wodnego Wody Polskie
ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/051 – Utworzenie i funkcjonowanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku (dalej: <i>RZGW w Białymstoku</i>), ul. Jana Klemensa Branickiego 17A, 15-085 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Dąca – Prezes PGW WP od 17 stycznia 2018 r. od 1 do 16 stycznia 2018 r. kompetencje Prezesa Wód Polskich wykonywał Mariusz Gajda – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania w celu zapewnienia utworzenia i funkcjonowania PGW WP. 2. Zapewnienie ochrony ludności i mienia przed powodzią. 3. Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa. 4. Działania związane z wydawaniem zgód wodnoprawnych. 5. Działania związane z opłatami za usługi wodne.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów powstałych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Tomasz Ambrozik, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/162/2019 z 5 grudnia 2019 r. Piotr Jurkin, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/163/2019 z 5 grudnia 2019 r. oraz LBI/30/2020 z 10 lutego 2020 r. (akta kontroli str. 1-4, 963-964)

¹ Dalej: *PGW WP*.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

OCENA OGÓLNA

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Działania Dyrektora RZGW w Białymstoku zapewniły prawidłowe funkcjonowanie jednostki od początku stycznia 2018 roku, a także koordynację zadań w podległych jednostkach organizacyjnych. Pracownikom zorganizowano stanowiska pracy wraz z niezbędnym wyposażeniem, chociaż w dwóch pomieszczeniach nie zapewniono odpowiedniej powierzchni podłogi przypadającej na jednego pracownika, wymaganej przepisami § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy⁴. Za nierzetelne należy uznać przedłożenie pięciu osobom zakresów ich obowiązków od 56 do 77 dni od rozpoczęcia przez nich świadczenia pracy. Zgodnie z art. 528 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁵, protokołami zdawczo-odbiorczymi, przejęto mienie, dla którego do 1 stycznia 2018 r. uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa wykonywali marszałkowie trzech województw⁶. W RZGW w Białymstoku prawidłowo uzgadniano dokumenty planistyczne dotyczące gospodarowania przestrzenią na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Rzetelnie koordynowano i monitorowano realizację trzech inwestycji dotyczących ochrony ludności i mienia przed powodzią. Prawidłowo realizowano kontrole gospodarowania wodami w zakresie związanym z ochroną ludności i mienia przed powodzią. Rzetelnie ustalano potrzeby utrzymania we właściwym stanie rzek i urządzeń wodnych, a także monitorowano realizację robót utrzymaniowych.

Ujawnione nieprawidłowości, oprócz wymienionych wcześniej, dotyczyły: [1] nieujęcia w księgach rachunkowych na koniec 2018 roku wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego na realizację przejętych zadań, [2] niepodjęcia działań w celu ujawnienia w ewidencji gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych trwałego zarządu PGW WP w stosunku do przejętych budynków, budowli i urządzeń wodnych, [3] przejęcie mienia niewykorzystywanego w działalności statutowej, [4] opieszałego prowadzenia postępowań w sprawie wydania lub zmiany pozwoleń wodnoprawnych. Zastrzeżenia NIK budzą także znikome działania na rzecz ujawnienia w księgach wieczystych statusu prawnego przejętych nieruchomości gruntowych. Na 31 grudnia 2018 r. jedynie dla 45 tego rodzaju nieruchomości (z 13.747 przejętych) do ksiąg wieczystych złożono odpowiednie wnioski.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Działania w celu zapewnienia i funkcjonowania PGW Wody Polskie

Opis stanu faktycznego

1.1. Na podstawie art. 245 ust. 1 i 3 Prawa wodnego, pełnomocnik do spraw organizacji PGW WP, 2 stycznia 2018 r. powołał na stanowisko dyrektora RZGW w Białymstoku – Mirosława Markowskiego⁷ oraz jego zastępcę⁸. Kolejnych dwóch zastępców dyrektora powołano 8 stycznia 2018 r.⁹ (akta kontroli str. 5-10)

1.2. Pełnomocnik do spraw organizacji Wód Polskich upoważnił¹⁰ Mirosława Markowskiego do wykonywania w jego imieniu, na obszarze działania tworzonego RZGW w Białymstoku m.in. zadań jemu przypisanych na podstawie przepisów ustawy Prawo Wodne, dotyczących regionalnych zarządów gospodarki wodnej czy współdziałania w celu prawidłowego i terminowego przeprowadzenia włączenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej: *Rozporządzeniem w sprawie bhp*.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 2268.

⁶ podlaskiego, warmińsko-mazurskiego oraz mazowieckiego.

⁷ Pismo nr KOK.010.1.2018.1.MP.

⁸ Pismo nr KOK.010.2.2018.1.EG.

⁹ Pisma nr: KOK.010.5.2018.1.MP, KOK.010.5.2018.2.MP. Z jednym z zastępców w związku z nabyciem prawa do emerytury, 24 października 2019 r. rozwiązano stosunek pracy. Prezes PGW WP pismem nr KLP.010.31.1.2019.EG z 2 grudnia 2019 r. powołał Zastępcę Dyrektora ds. Ochrony Przed Powodzią i Suszą (z dniem 1 grudnia 2019 r.).

¹⁰ Pełnomocnictwo nr BAP-ka.0120.3.2017 z 19 października 2017 r.

do Wód Polskich oraz podjęcia przez Wody Polskie realizacji zadań statutowych. Przedmiotowe zadania obejmowały w szczególności: [1] współudział w prowadzeniu działań na rzecz przejęcia majątku Skarbu Państwa, [2] współudział w prowadzeniu czynności formalnych zmierzających do powołania Wód Polskich, jako państwowej osoby prawnej, [3] podejmowaniu działań w celu zapewnienia warunków lokalowych poszczególnym jednostkom organizacyjnym Wód Polskich oraz niezbędnej infrastruktury i mienia ruchomego niezbędnego do realizacji zadań, [4] współudział w działaniach związanych z organizacją procesu przekazywania lub przejmowania dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań Wód Polskich, [5] współudział w działaniach na rzecz przejęcia do Wód Polskich pracowników urzędów marszałkowskich, starostw powiatowych oraz pracowników samorządowych jednostek organizacyjnych. (akta kontroli str. 11-16)

1.3. Działania z zakresu realizacji zadań na potrzeby organizacji i funkcjonowania od 1 stycznia 2018 r. RZGW w Białymstoku oraz koordynacji działań w jednostkach terenowych, zlokalizowanych w obszarze jego funkcjonowania wykonywały właściwe merytorycznie wydziały, zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym¹¹. (akta kontroli str. 17-38)

1.4. Działania związane m.in. z zapewnieniem siedzib, pomieszczeń biurowych i gospodarczych realizował, na podstawie pełnomocnictwa opisanego w pkt 1.1, Dyrektor RZGW w Białymstoku. Wyjaśnił on, że przedmiotowe czynności przed 1 stycznia 2018 r. podejmowano z wykorzystaniem prywatnej skrzynki elektronicznej oraz własnego telefonu. Na początku 2018 roku z właściwymi marszałkami województw podpisano umowy wynajmu siedzib trzech Zarządów Zlewni¹² (Białystok, Olsztyn i Ostrołęka). W pozostałych dwóch przypadkach przedmiotowe siedziby umiejscowiono w budynkach własnych (po starych RZGW)¹³. Trzy siedziby Zarządów Nadzorów Wodnych¹⁴ (Giżycko, Mikołajki i Ostrołęka) ulokowano w budynkach własnych, a pozostałe 22 pomieszczenia wynajmowano od podmiotów zewnętrznych¹⁵. Dyrektor wyjaśnił, że pracownicy RZGW w Białymstoku z dniem 2 stycznia 2018 r. mieli zapewnione i wyposażone miejsca pracy. Nie przeprowadzono dużych zakupów wyposażenia biurowego¹⁶, ponieważ większość pracowników do RZGW w Białymstoku przeszła wraz z wyposażeniem z innych instytucji. Dziesięć komputerów pozyskano m.in. z Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. (akta kontroli str. 39, 52-53, 57)

1.5. Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wody Polskie wstąpiły w prawa i obowiązki wynikające m.in. z umów o dostawę i dystrybucję energii elektrycznej. Umowy sukcesywnie aneksowano i obowiązywały one do końca 2018 roku¹⁷. W IV kwartale 2018 roku PGW WP przeprowadziło przetarg na dostawę i dystrybucję energii elektrycznej dla potrzeb swoich jedenastu jednostek organizacyjnych, w tym RZGW w Białymstoku¹⁸. W celu zapewnienia regulowania bieżących zobowiązań finansowych, 2 stycznia 2018 r. PGW WP podpisało z Ministrem Środowiska umowę dotacji nr 1/DE/2018 na realizację zadań określonych w art. 240 ust. 2-5 oraz 9 ustawy Prawo Wodne. Pierwsze zasilenie rachunku RZGW w Białymstoku nastąpiło 12 stycznia 2018 r.

W RZGW w Białymstoku nie powoływano grup i zespołów realizujących działania związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania jednostki. Zadania dotyczące m.in. przejmowania od innych organów i podmiotów mienia, dokumentacji i obowiązków związanych z osiągnięciem pełnej gotowości do realizacji ustawowych zadań, od 2 stycznia

¹¹ Zarządzeniem Nr 1/2018 Prezesa PGW WP z 2 stycznia 2018 r. przyjęto Regulamin Organizacyjny PGW WP, zmieniony zarządzeniami Prezesa PGW WP Nr 43/2018 z 16 października 2018 r. oraz Nr 57/2019 z 16 października 2019 r.

¹² Dalej: ZZ.

¹³ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.

¹⁴ Dalej: NW.

¹⁵ Siedem od podmiotów prywatnych, jedna od spółdzielni mieszkaniowej, a 14 od urzędów marszałkowskich, starostw oraz gmin.

¹⁶ Zakupiono m.in. 32 stacjonarne aparaty telefoniczne, 10 urządzeń wielofunkcyjnych, 30 krzeseł biurowych i 17 niszczarek do dokumentów.

¹⁷ Umowy na dostawę energii w poszczególnych zlewniach aneksowano 9 i 24 stycznia oraz 13 lutego 2018 r., a umowy dotyczące dystrybucji energii elektrycznej – 9, 11, 24 stycznia oraz 21 i 22 lutego 2018 r.

¹⁸ Postępowanie przetargowe było prowadzone przez PGW WP z siedzibą w Warszawie.

2018 r. koordynował Zastępca Dyrektora. Sprawy dotyczące koordynacji odbioru akt osobowych pracowników zatrudnionych w jednostce od 1 stycznia 2018 r., na podstawie upoważnienia nr 3/2018 z 12 stycznia 2018 r., realizowała kierownik Zespołu Personalnego i Szkoleń.
(akta kontroli str. 40-59)

1.6. Dyrektor RZGW w Białymstoku, protokołami zdawczo-odbiorczymi, przejął od marszałków województw: podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego wykazy składników mienia wraz z dokumentacją, dla którego do 1 stycznia 2018 r. uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa wykonywał właściwy marszałek. Przedmiotowe wykazy dotyczyły m.in.: wód istotnych dla regulacji skutków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, gruntów pokrytych tymi wodami, nieruchomości gruntowych położonych w międzywalu i pod wałami przeciwpowodziowymi (tab. nr 8)¹⁹ wraz z urządzeniami wodnymi związanymi z nimi funkcjonalnie (tab. nr 10)²⁰, a także budynków oraz innych urządzeń położonych na tych nieruchomościach (tab. nr 9 i 11)²¹.

Do dnia rozpoczęcia kontroli Marszałek Województwa Mazowieckiego nie przekazał RZGW w Białymstoku majątku ruchomego (tab. nr 14) po zlikwidowanym Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie. Dyrektor wyjaśnił, że dopiero 16 grudnia 2019 r. uchwałą nr 1744/09/19 Zarząd Województwa Mazowieckiego wyraził zgodę na dokonanie darowizny mienia ruchomego, znajdującego się w stosownej ewidencji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Marszałkowie województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego przedmiotowy majątek przekazali odpowiednio 10 stycznia i 2 lipca 2018 r.
(akta kontroli str. 59-195)

W RZGW w Białymstoku nie występowały przypadki nieprzejęcia przekazywanych przez marszałków poszczególnych województw urządzeń wodnych i innych elementów infrastruktury (np. przepustów pod drogami czy innych urządzeń). W trakcie przejmowania tych obiektów nie przeprowadzano weryfikacji pod kątem jego przydatności w działalności statutowej, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Dyrektor wyjaśnił, że w ogólnej liczbie 2.517 budowli i urządzeń przejętych od poszczególnych marszałków, 40 stanowią stacje pomp o wartości 22.442.414,89 zł. Koszt eksploatacji tych pomp w latach 2018 i 2019 wyniósł odpowiednio 303,8 tys. zł oraz 240,2 tys. zł. Pozostałe budowle i urządzenia to 17 rurociągów o łącznej długości 11.632 mb oraz 2.460 budowli i urządzeń zapewniających komunikację pomiędzy zmeliorowanymi terenami rolniczym (przepusty, przepusty z piętrzeniem, brody, kładki), na które nie ponoszono kosztów utrzymania.
(akta kontroli str. 954-956, 958-962)

1.7. Dyrektor RZGW w Białymstoku wykazy: [1] decyzji dotyczących mienia (tab. nr 1), [2] umowy dzierżawy, najmu, użyczenia mienia (tab. nr 2), [3] deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości (tab. nr 3), [4] odszkodowań wynikających z przepisów ustawy – Prawo wodne z 2001 roku (tab. nr 4), [5] zobowiązań wynikających z zawartych umów i porozumień dotyczących zadań utrzymaniowych i eksploatacyjnych (tab. nr 6) odbierał od marszałków właściwych województw w dniu podpisania stosownych protokołów zdawczo-odbiorczych.

Nie weryfikowano kompletności wykazów oraz dokumentacji w momencie ich przekazywania. Nie zgłaszano również zastrzeżeń do terminowości przekazywania oraz treści przejmowanych wykazów i dokumentacji. Dyrektor RZGW w Białymstoku wyjaśnił, że spowodowane to było sporządzaniem przedmiotowych wykazów przez pracowników merytorycznych Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych (dalej: WZMiUW), którzy w oparciu o przepisy ustawy Prawo Wodne z dniem 1 stycznia 2018 r. stali się pracownikami Wód Polskich. Ponadto cały zasób dokumentacji technicznej, jaką dysponowały WZMiUW, likwidowane z końcem 2017 roku, zgodnie z pismem Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (znak: DIN-msp.2013.63.2017.tk z 22 listopada

¹⁹ Protokoły zdawczo-odbiorcze odpowiednio z 9 stycznia i 23 maja oraz 13 sierpnia 2013 r.

²⁰ Protokoły zdawczo-odbiorcze odpowiednio z 9 stycznia, 4 czerwca oraz 17 sierpnia 2018 r.

²¹ Marszałek Województwa Podlaskiego przekazał wykaz budynków i lokali (gr. I KST) protokołem zdawczo-odbiorczym z 4 stycznia 2018 r. Marszałkowie pozostałych województw nie przekazywali RZGD w Białymstoku tego typu lokali i budynków. Natomiast wykaz pozostałych urządzeń melioracji wodnych przekazano protokołarnie odpowiednio 9 stycznia, 4 czerwca oraz 9 października 2018 r.

2017 r.) RZGW powinien pozostać w dotychczasowych siedzibach WZMiUW. RZGW w Białymstoku jest jednostką Wód Polskich, utworzoną w oparciu o istniejące WZMiUW w Białymstoku, Olsztynie i Warszawie. Z tego powodu dokumentacja podlegająca przekazaniu fizycznie pozostała w siedzibach dawnych WZMiUW, inspektoratach i oddziałach WZMiUW, w których – jak ustalono z pełnomocnikiem ds. organizacji Wód Polskich – miała pozostać. Stanowiło to formę faktycznego przekazania władztwa nad przedmiotowymi dokumentami. Dodał, że: (...) weryfikacja wykazów i dokumentacji była prowadzona (...) podczas ich sporządzania w oparciu o dokumenty, na podstawie których je sporządzano i które pozostały w siedzibach byłych WZMiUW. (...) W związku z tym nie było potrzeby ponownego jej weryfikowania w 2018 roku w zakresie kompletności przy podpisywaniu protokołów zdawczo-odbiorczych. Obecnie weryfikacja tej dokumentacji prowadzona jest przez pracowników Wód Polskich na bieżąco w ramach istniejących potrzeb. (akta kontroli str. 59, 377-380)

W 2018 roku protokołami zdawczo-odbiorczymi marszałkowie województw podlaskiego (26 czerwca 2018 r.), warmińsko-mazurskiego (13 marca i 17 kwietnia 2018 r.) oraz mazowieckiego (31 grudnia 2019 r.) przekazali dokumentację techniczną i finansową, określającą m.in. wysokość nakładów inwestycyjnych poniesionych na dokumentację projektową dla odpowiednio sześciu, dziewięciu i czterech zadań inwestycyjnych. Przedmiotowe dokumenty przekazano do Wydziału Finansowo-Księgowego RZGW w Białymstoku dopiero 17 i 18 grudnia 2019 r. oraz 10 stycznia 2020 r. W konsekwencji w ewidencji finansowo-księgowej za 2018 rok nie ujęto nakładów inwestycyjnych ujętych w dokumentacji przekazanej przez marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Natomiast nakłady finansowe poniesione przez WZMiUW w Warszawie (886.346,99 zł) do ewidencji finansowo-księgowej wprowadzono pod datą 31 grudnia 2019 r. Dyrektor wyjaśnił, że: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku po weryfikacji otrzymanych od Likwidatora Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie w dniu 15 czerwca 2018 r., wykazów dokumentacji, pismem nr BI.RUM.0144.16.2018.OG z dnia 17 sierpnia 2018 r., poinformował o ujawnionych nieprawidłowościach w przekazanych dokumentach, tj. w przekazywanych wykazach znalazły się zadania inwestycyjne nieleżące na terenie działania RZGW w Białymstoku. W odpowiedzi, Likwidator Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, pismem nr Li-4105.732.EK/18 z dnia 26 września 2018 r., ponownie przestał skorygowane wykazy dokumentacji, które wymagały szczegółowej weryfikacji oraz ponownej korekty. W związku z powyższym trwały konsultacje i uzgodnienia dotyczące treści przekazywanych wykazów. Następnie w odpowiedzi na pismo Likwidatora nr – 076.90.EK/19 z dnia 26 kwietnia 2019 r., RZGW w Białymstoku, po dokonaniu kolejnej weryfikacji pismem nr BI.RPI.542.10.2019 z dnia 25 czerwca 2019 r., poinformował Likwidatora o inwestycjach, znajdujących się w obszarze działania RZGW w Białymstoku. Pismo, jak i próby kontaktu telefonicznego z Likwidatorem pozostały bez odpowiedzi. Dopiero w wyniku kolejnego kontaktu telefonicznego z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w dniu 31 grudnia 2019 r. został podpisany protokół zdawczo-odbiorczy pomiędzy Województwem Mazowieckim a Dyrektorem RZGW w Białymstoku, dotyczący przekazania poniesionych nakładów inwestycyjnych przejętych przez Województwo Mazowieckie po zlikwidowanej jednostce WZMiUW w Warszawie.

(akta kontroli str. 204-303)

1.8. Dyrektor RZGW w Białymstoku nie występował do właściwych starostów o wydanie decyzji w sprawie wygaśnięcia trwałego zarządu wód, gruntów pokrytych wodami oraz pozostałych nieruchomości, ustanowionych do 1 stycznia 2018 r. na rzecz poszczególnych marszałków województw lub jednostek organizacyjnych samorządu województwa. Dyrektor wyjaśnił, że: (...) każdy marszałek województwa, który składał wnioski zgodnie z porządkiem prawnym uchylonej ustawy prawo wodne do właściwych Starostw o ustanowienie trwałego zarządu na rzecz marszałka województwa, obecnie wg. porządku prawnego nowej ustawy Prawo wodne, zgodnie z art. 531 ust. 2 składa wnioski do właściwych Starostów o wygaszenie trwałego zarządu ustanowionego na rzecz marszałka województwa. Ponieważ Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie są następcą prawnym Wojewódzkich Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych (...), taka konstrukcja przepisów

prawnych nie daje możliwości Dyrektorowi Wód Polskich do składania wniosków o wygaszanie trwałego zarządu ustanowionego na rzecz marszałków województw. Dodał, że: W przypadku województwa podlaskiego przedmiotowe wnioski do właściwych Starostw w 2018 roku składał Marszałek województwa podlaskiego, a w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego wnioski te składa w 2019 roku działające z upoważnienia marszałka (...) Biuro ds. zadań wynikających z ustawy Prawo wodne funkcjonujące przy Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Natomiast w przypadku województwa mazowieckiego wniosków tych nie zaczął składać Marszałek (...) pomimo tego, iż jako Wody Polskie w rozmowach telefonicznych zgłaszaliśmy chęć wzajemnej współpracy przy sporządzaniu takich wniosków celem złożenia ich we właściwych starostwach.

Pismem z 21 stycznia 2020 r. Zastępca Dyrektora RZGW w Białymstoku poinformował, że w związku z niepodejmowaniem przez Marszałka Województwa Mazowieckiego działań do Starosty Wyszowskiego złożono wniosek o wydanie stosownej decyzji i tym samym rozpoczęto działania związane z wygaszaniem trwałego zarządu dla wód, gruntów pokrytych wodami oraz pozostałych nieruchomości, ustanowionego do 1 stycznia 2018 r. na jego rzecz.

(akta kontroli str. 59, 304-308, 407-409)

Nie składano odwołań do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej od decyzji starostów dotyczących potwierdzenia wygaśnięcia trwałego zarządu sprawowanego przez marszałka województwa lub jednostki organizacyjnej samorządu województwa.

(akta kontroli str. 58-59)

W zakresie weryfikacji konieczności przejęcia przez Wody Polskie majątku, o którym mowa w art. 528 Prawo wodne, będącego w posiadaniu poszczególnych dyrektorów parków narodowych działających w obszarze RZGW w Białymstoku, Dyrektor wyjaśnił: Na ewidencji WZMiUW w Białymstoku działającego z upoważnienia marszałka województwa podlaskiego nie figurowały nieruchomości gruntowe oraz budynki i budowle, którymi zarządzał (...) dyrektor parku narodowego. Po dokonanej weryfikacji w/w ewidencji PGW WP RZGW w Białymstoku na tej podstawie stwierdził brak konieczności przejęcia przez Wody Polskie urządzeń wodnych leżących na terenach zarządzanych przez dyrektorów parków narodowych, które co do zasady służą ochronie przyrody, a nie zadaniom statutowym wykonywanym przez Wody Polskie. Działania i cele parków narodowych nie są związane z rolnictwem, a zatem urządzenia wodne na terenie parku, choć wykonane analogicznie jak urządzenia melioracji wodnych, nie stanowiły składników mienia, jakimi powinny władać marszałkowie województw w ramach powierzonych zadań rządowych. Przejmowany przez Wody Polskie zasób nieruchomości Skarbu Państwa inny niż wymieniony w art. 528 ust. 1 i 2 obejmuje wyłącznie te jego składniki, dla których ustanowiono trwały zarząd na rzecz regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Tym samym jednostki Wód Polskich nie wykonują praw właścicielskich do gruntów i urządzeń wodnych znajdujących się na terenie parków narodowych i służących celom parków narodowych określonym w ustawie o ochronie przyrody.

(akta kontroli str. 304-308)

RZGW w Białymstoku do dnia zakończenia kontroli nie podejmował działań na rzecz ujawnienia w ewidencji geodezyjnej oraz w księgach wieczystych trwałego zarządu PGW WP przejętych budynków, budowli i urządzeń wodnych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 58-59)

RZGW w Białymstoku do 31 grudnia 2019 r.²² nie zaktualizowało danych ujętych w systemie informacyjnym gospodarowania wodami w regionie wodnym, prowadzonym na podstawie art. 240 ust. 3 pkt 28 Prawa wodnego, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 196 ust. 1 tej ustawy. Informacje ujęte w tym systemie były aktualne na dzień 31 grudnia 2017 r. Dyrektor wyjaśnił, że: Przyczyną niezaktualizowania do dnia 31 grudnia 2019 roku danych wymienionych w art. 196 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.), ujętych w systemie informacyjnym gospodarowania wodami w regionie wodnym był brak licencji do oprogramowania specjalistycznego, w którym zgromadzone są te dane. Ewidencja urządzeń melioracji

²² Zgodnie z art. 571 ust. 1 Prawa Wodnego, Wody Polskie do 31 grudnia 2019 r. dostosują do przepisów przedmiotowej ustawy system informacyjny w zakresie danych wymienionych w art. 196 ust. 1.

wodnych i zmeliorowanych gruntów zgromadzona jest w formie elektronicznej w specjalistycznym programie komputerowym pn. Geomelio. Przed powstaniem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie za prowadzenie rzeczzonej ewidencji odpowiadali marszałkowie województw (na terenie działania RZGW w Białymstoku marszałkowie województw: mazowieckiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego), którzy posiadali stosowne licencje Geomelio oraz wsparcie techniczne. Wyżej wymienieni marszałkowie przekazali Wodom Polskim stanowiska Geomelio, jednak autor programu (tym samym podmiot posiadający do niego prawa autorskie) nie wyraził zgody na przekazanie licencji. Dodał, że: (...) w II połowie grudnia 2019 roku podpisana została umowa na aktualizację systemu Geomelio, w ramach której zaktualizowane zostaną przejęte licencje, a system objęty zostanie asystą techniczną.

(akta kontroli str. 59, 309-329, 530)

1.9. Spośród 13.747²³ przejętych nieruchomości/działek (grupa „0”), na 31 grudnia 2019 r. do ksiąg wieczystych Dyrektor RZGW w Białymstoku złożył 27 wniosków dotyczących 45 działek o wykreślenie trwałego zarządu marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego oraz wpisanie PGW WP, jako organu reprezentującego Skarb Państwa. W efekcie w księgach wieczystych dla tych 45 nieruchomości gruntowych RZGW w Białymstoku figuruje, jako organ reprezentujący Skarb Państwa. Dyrektor wyjaśnił, że: Regulowanie zapisów w księgach wieczystych uzależnione jest od posiadania decyzji wygaszającej trwały (zarząd – dopisek kontrolera NIK) ustanowiony na rzecz marszałka województwa oraz posiadania decyzji wojewody potwierdzającej reprezentację Skarbu Państwa przez PGW Wody Polskie. O ile Wojewoda Warmińsko-Mazurski wydaje te decyzje bez zbędnej zwłoki, (...) to Wojewoda Podlaski żąda od naszej jednostki uzupełnienia akt sprawy m.in. o potwierdzenia za zgodność z oryginałem kopię decyzji Starosty z klauzulą ostateczności oraz wypis z ewidencji gruntów i budynków sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 r. Poza tym w księgach wieczystych nie zawsze też w terminie są dokonywane zmiany, zgodnie ze złożonym przez nas wnioskiem. Działania związane z występowaniem do ksiąg wieczystych z wnioskiem o wygaszenie trwałego zarządu dla marszałków województw prowadzimy jednostanowiskowo. Wszystko to sprawia, że proces związany z weryfikacją danych i regulacją praw właścicielskich jest bardzo żmudny, pracochłonny i rozciągnięty w czasie.

(akta kontroli str. 330-376)

1.10. RZGW w Białymstoku nie występowała z wnioskami o dokonanie wpisu do ewidencji gruntów i budynków w związku z wygaśnięciem trwałego zarządu mieniem, sprawowanego przez marszałków poszczególnych województw i jednostki organizacyjne samorządu województwa. Dyrektor wyjaśnił, że: Nie składano wniosków do starostw o dokonanie wpisów w ewidencji gruntów i budynków w związku z wygaśnięciem trwałego zarządu, gdyż przepisy ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. tego nie wymagają. Zgodnie z delegacją ustawową, w art. 531 wymagane jest złożenie do właściwego starosty wniosku o wydanie decyzji deklaratoryjnej stwierdzającej wygaszenie trwałego zarządu ustanowionego na rzecz marszałka województwa lub dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zaś starosta z urzędu po wydaniu takiej decyzji powinien wprowadzić zmianę w ewidencji gruntów i budynków na podstawie przepisów art. 24 ust. 2b pkt 1 lit. d Prawa geodezyjnego i kartograficznego, wg których aktualizacja informacji zawartych w ewidencji gruntów i budynków następuje w drodze czynności materialno-technicznych na podstawie ostatecznych decyzji administracyjnych.

(akta kontroli str. 58-59, 377-380)

Kierownik Wydziału Gospodarowania Mieniem Skarbu Państwa i Współpracy z Użytkownikami Wód wyjaśnił, że: (...) na dzień 31 grudnia 2019 r. z 13 747 działek, 9 032 szt. zostały zweryfikowane przez pracowników Wydziału w zakresie m.in. powierzchni, miejsca położenia czy klasyfikacji geodezyjnej. Brakujące działki nie zostały znalezione w Geoportalu. Prawdopodobnie wynika to z przeprowadzonych przez starostów modernizacji gruntów lub spowodowane jest błędami w opisach działek (terytach). Pozycje

²³ W 2018 roku RZGW w Białymstoku przejęło 18.753 działek. Następnie 2.527, 2.312 oraz 167 działek przekazano odpowiednio do Państwowych Gospodarstw Wodnych Wody Polskie w Lublinie, Gdańsku oraz Warszawie. W gestii RZGW w Białymstoku pozostało 13.747 działek.

te są identyfikowane i weryfikowane na bieżąco. Jest to działanie żmudne i czasochłonne²⁴. Ponadto na koniec 2019 roku dysponowaliśmy ogółem 645 decyzjami wydanymi przez Starostów (dotyczącymi 2.550 szt. nieruchomości gruntowych) wygaszającymi trwały zarząd ustanowiony na rzecz poszczególnych marszałków województw²⁵. (...) na dzień 31 stycznia 2019 roku oczekiwaliśmy na uprawnomocnienie się 12 szt. decyzji potwierdzających reprezentację Skarbu Państwa oraz wykonanie praw właścicielskich Skarbu Państwa przez RZGW w Białymstoku, wydanych przez Wojewodów i dotyczących 56 szt. nieruchomości gruntowych. (akta kontroli str. 330-332, 381)

Analiza 10 wybranych składników mienia (w tym dwóch nieruchomości budynkowych) wykazała, że dla żadnej z nich RZGW w Białymstoku nie występował do właściwego starosty o wydanie decyzji w sprawie wygaśnięcia trwałego zarządu, ustanowionego do 1 stycznia 2018 r. W siedmiu przypadkach stosowny wniosek sporządził właściwy marszałek województwa, a w trzech pozostałych RZGW w Białymstoku oraz marszałek województwa nie występowali z takim wnioskiem.

Na dzień 13 stycznia 2020 r. w jednym przypadku (z 10 analizowanych), dotyczącym nieruchomości gruntowej, w prowadzonej dla niej księdze wieczystej wpisano PGW WP, jako organ reprezentujący Skarb Państwa. Dla ośmiu nieruchomości wpisy w księgach wieczystych były nieaktualne, a ostatnia nie posiadała założonej księgi wieczystej²⁶. Z informacji uzyskanej od siedmiu starostw, na terenie których położone były przedmiotowe nieruchomości wynika, że w pięciu przypadkach w systemie ewidencji gruntów i budynków w zakresie informacji o podmiotach wykonujących trwały zarząd oraz prawa właścicielskie Skarbu Państwa wpisano PGW WP, a w kolejnych dwóch umieszczono tylko informację o przypisaniu na rzecz Skarbu Państwa własności danej nieruchomości. W pozostałych trzech przypadkach nie zbadano aktualności wpisów w ewidencji gruntów i budynków, bowiem ze zgromadzonych dokumentów wynikało, że do 13 stycznia 2020 r. Dyrektor RZGW w Białymstoku i właściwy marszałek województwa nie występowali z wnioskiem do właściwego starosty o wygaszenie trwałego zarządu ustanowionego przed 1 stycznia 2018 r. (akta kontroli str. 382-402)

1.11. RZGW w Białymstoku, protokołami zdawczo-odbiorczymi, przejęło umowy zawarte przez marszałków województw podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego lub wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne wykonujące zadania marszałków w zakresie gospodarki wodnej w przedmiocie oddania w użytkowanie, stanowiących własność Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami (odpowiednio: [1] 9 stycznia, [2] 13 kwietnia i 16 maja oraz [3] 22 lutego i 17 sierpnia 2018 r.).

Nie przejmowano umów i porozumień zawartych przez poszczególnych marszałków lub jednostki organizacyjne samorządu województw w zakresie utrzymania wód czy prowadzenia inwestycji w gospodarce wodnej, a także koncesji i zezwoleń, o których mowa w art. 534 ust. 1 Prawa wodnego, gdyż podmioty przekazujące nie zawierały tego typu umów i porozumień lub nie posiadały koncesji i zezwoleń.

Z tego samego powodu nie przejęto dokumentacji dotyczącej niezakończonych do 1 stycznia 2018 r. postępowań sądowych i administracyjnych, w których stronami byli marszałkowie województw lub kierownicy samorządowych jednostek organizacyjnych.

Zastępca Dyrektora RZGW w Białymstoku wyjaśnił, że nie weryfikowano kompletności dokumentów przy podpisywaniu protokołów zdawczo-odbiorczych. *Obecnie weryfikacja tej dokumentacji prowadzona jest przez pracowników Wód Polskich na bieżąco, w ramach potrzeb.* (akta kontroli str. 59-187, 195, 403-408)

²⁴ Zgodnie z propozycją ujętą w piśmie pismo nr KUM.20.34.1.2019.tk z 8 sierpnia 2019 r. przy weryfikowaniu przekazywanego przez poszczególnych marszałków majątku Skarbu Państwa korzystano z darmowego oprogramowania QGIS współpracującego z Geoportalem.

²⁵ Dotyczy to marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Do 31 grudnia 2019 r. RZGW w Białymstoku nie dysponowała decyzjami starostów wygaszającymi trwały zarząd wód i gruntów pokrytych wodami płynącymi, ustanowiony na rzecz Marszałka Województwa Mazowieckiego.

²⁶ Dotyczy to jednego z budynków pompowni Siemianówka, położonego na działce nr 60/7 obręb Siemianówka, gm. Narewka.

Analiza wykazów sporządzonych dla 10 przejętych składników mienia, będących załącznikiem do protokołów zdawczo-odbiorczych wykazała, że w siedmiu przypadkach nie wymieniono lub wymieniono tylko niewielką część przejmowanych dokumentów i dokumentacji. W trzech przypadkach w przedmiotowych wykazach dla poszczególnych składników mienia opisano rodzaje przekazywanych dokumentów i dokumentacji, tj. m.in. projekty techniczne, operaty wodnoprawne, ewidencję urządzeń hydrotechnicznych obiektów, instrukcje eksploatacji obiektów, ekspertyzy stanu technicznego obiektów, pozwolenia wodnoprawne, protokoły kontroli, książki obiektów, instrukcje gospodarowania wodą. Dyrektor wyjaśnił, że: *Przedmiotowe wykazy sporządzali pracownicy merytoryczni WZMiUW, którzy w oparciu o przepisy ustawy Prawo wodne z dniem 1 stycznia 2018 r. stali się pracownikami Wód Polskich. Brak jakiś pozycji w zakresie przekazywanej dokumentacji w przedmiotowych wykazach sporządzanych pod presją czasu (końcówka roku 2017) nie przesądza o faktycznym braku danych dokumentów. Dokumentacja podlegająca przekazaniu fizycznie pozostała tam gdzie była, tj. w siedzibach dawnych WZMiUW, Inspektoratów i Oddziałów WZMiUW, gdzie jak ustalono z Pełnomocnikiem miała pozostać, co stanowiło formę faktycznego przekazania władztwa nad przedmiotowymi dokumentami. (...) W związku z tym, że dokumentacja pozostała fizycznie na miejscu nie zachodziła potrzeba uzupełniania wykazów o niewymienione pozycje dotyczące dokumentów czy dokumentacji. Dodał, że dokumentację do przekazania przygotowywali pracownicy merytoryczni WZMiUW, którzy obecnie są pracownikami Wód Polskich i weryfikacja dokumentacji była prowadzona podczas sporządzania wykazów. W związku z tym nie było potrzeby ponownego jej weryfikowania w 2018 roku (...) przy podpisywaniu protokołów zdawczo-odbiorczych. Obecnie weryfikacja tej dokumentacji prowadzona jest przez pracowników Wód Polskich na bieżąco w ramach istniejących potrzeb.*

(akta kontroli str. 410-422)

1.12. Marszałkowie województw podlaskiego, warmińsko-mazurskiego oraz mazowieckiego nie przekazywali dokumentacji oraz umów dotyczących realizowanych i niezakończonych przedsięwzięć inwestycyjnych na wodach publicznych, będących własnością Skarbu Państwa, w stosunku do których te podmioty lub Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej wykonywali prawa właścicielskie Skarbu Państwa. Takich inwestycji, bowiem nie prowadzono.

Jedynie Oddział WZMiUW w Ostrołęce (jednostka podlegała WZMiUW w Warszawie) realizował inwestycję dotyczącą odbudowy jazu na rzece Rozoga w km 38+390, która rozpoczęła się we wrześniu 2017 roku i zgodnie z umową miała zostać zakończona w grudniu tego samego roku. Kierownik Wydziału koordynacji Inwestycji wyjaśniła, że: (...) *ze względu na obfite opady deszczu, które trwały praktycznie od początku września do końca listopada, poziom wody w rzece przekroczył na początku listopada stany brzegowe, co praktycznie uniemożliwiło wykonawcy prowadzenie jakichkolwiek prac. Poza zalaniem wykopu, zniszczeniu uległa również tymczasowa droga dojazdowa do budowy. Zaistniała sytuacja spowodowała, że dopiero w drugiej dekadzie grudnia możliwa była kontynuacja robót, a w zasadzie w pierwszej kolejności ocena i naprawa zniszczeń, które spowodowała woda. Mając świadomość czasu, który pozostał, podjęto decyzję o zawieszeniu realizacji inwestycji. Wykonawca, zabezpieczył obiekt do czasu kontynuowania jego przebudowy (...), a następnie wraz z Inwestorem dokonano inwentaryzacji robót i rozliczono wykonane prace. W 2018 roku jaz stanowiący element środka trwałego pod nazwą „Uregulowany odcinek rzeki Rozoga” stał się własnością Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, natomiast protokolarnie przekazania środka trwałego nastąpiło 9 października 2018 r. (...) Ze względu na brak środków finansowych w 2018 roku inwestycja nie została niestety ukończona i dopiero w 2019 roku udało się zabezpieczyć środki niezbędne do zrealizowania zadania. W drodze postępowania przetargowego wyłoniono nowego wykonawcę i 14 sierpnia 2019 roku podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych mających na celu dokończenie przebudowy jazu na rzece Rozoga, natomiast odbiór końcowy robót nastąpił zgodnie z umową w dniu 19 listopada 2019 r.*

(akta kontroli str. 423-428)

1.13. Analiza akt osobowych 32 pracowników²⁷ wykazała, że 22 z nich zostało przejętych przez RZGW w Białymstoku na podstawie art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²⁸. Z pozostałymi 10 osobami zawarto umowy o pracę. Wszyscy pracownicy objęci analizą posiadali odpowiednie wykształcenie i kwalifikacje do zajmowanych stanowisk. W pięciu przypadkach zakresy obowiązków poszczególnym pracownikom przedłożono od 56 do 77 dni od dnia rozpoczęcia przez nich świadczenia pracy w jednostce. Natomiast w aktach osobowych kolejnych siedmiu pracowników nie było pisemnych zakresów obowiązków, mimo że od uzyskania przez nich awansu upłynęło od 10 do 216 dni, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto w dziewięciu przypadkach do zakresów obowiązków nie wstawiono dat ich przedstawienia / potwierdzenia otrzymania przez pracowników. Dyrektor wyjaśnił, że aby uniknąć podobnych sytuacji w przyszłości pouczono dyrektorów zarządów zlewni i kierowników wydziałów o obowiązku umieszczania dat na zakresach obowiązków.

(akta kontroli str. 429-465)

Marszałkowie województw, starostowie i kierownicy samorządowych jednostek organizacyjnych przekazali wykazy pracowników uwzględniające m.in. zakres czynności wykonywanych dotychczas w tych jednostkach. Pismami z 27 grudnia 2017 r. Pełnomocnik ds. Organizacji Wód Polskich przesyłał do właściwych starostw pisma informujące m.in. o przejęciu, na podstawie art. 542 ust. 9 Prawa wodnego, przez RZGW w Białymstoku pracowników danej jednostki. Dyrektor RZGW w Białymstoku wyjaśnił, że decyzje o zatrudnieniu pracowników w ZZ i NW były podejmowane we współpracy z dyrektorami ZZ i kierownikami NW. Dodał, że: *Odbывало się to w formie ustnych konsultacji bądź rozmów telefonicznych.*

W dniu 21 grudnia 2017 r. Pełnomocnik ds. Organizacji Wód Polskich sporządził Bilans etatów w RZGW w Białymstoku, który przekazano do Ministerstwa Środowiska. Pismem nr PU.100.1.2018 z 15 stycznia oraz nr KO.011.1.1.2018.JM z 30 stycznia 2018 r. określono nieprzekraczalny limit 409 etatów w obszarze działania RZGW w Białymstoku, w tym 80 etatów dla nowo zatrudnionych pracowników. Na 30 stycznia oraz 31 grudnia 2018 roku nieobsadzonych było odpowiednio 80,02²⁹ oraz 30,79 etatów³⁰. W 2019 roku pismem nr KEK.011.1.1.2019 z 8 kwietnia 2019 r. limit etatów w RZGW w Białymstoku ustalono średniorocznie na 396. Do 17 grudnia 2019 r. pozostało nieobsadzonych 9,87 etatu³¹. Zdaniem Dyrektora, liczba zatrudnionych pracowników nie w pełni odpowiada aktualnym potrzebom. Dodał, że: *Jesteśmy w trakcie analizy potrzeb zgłoszonych przez ZZ, NW i pionry RZGW. Ze wstępnej analizy wynika, że braki występują w pionach merytorycznych. W chwili obecnej trwa nabór pracowników do tych pionów*³².

Do 17 grudnia 2019 r. rozwiązano 56 umów o pracę z inicjatywy pracownika. W 26 przypadkach powodem rezygnacji było osiągnięcie wieku emerytalnego, a w kolejnym przejście na rentę. Trzy osoby rozwiązały umowę o pracę na podstawie art. 23¹ § 4 Kodeksu pracy. W pozostałych 26 przypadkach nie podano przyczyn rozwiązania umów (21 pracowników rozwiązało umowy za porozumieniem stron, a pięć osób wypowiedziało umowę o pracę).

(akta kontroli str. 467-529)

²⁷ 10 pracowników zatrudnionych w RZGW w Białymstoku, czterech pracowników zatrudnionych w trzech losowo wybranych ZZ działających na terenie kontrolowanej jednostki oraz po dwóch pracowników zatrudnionych w pięciu losowo wybranych NW działających na terenie będącym we właściwości kontrolowanego RZGW. Analizę przeprowadzono 16 grudnia 2019 r.

²⁸ Dz. U z 2019 r. poz. 1040.

²⁹ Z tego 56,25 etatu w RZGW w Białymstoku, 14,8 etatu w ZZ w Augustowie, 10,5 etatu w ZZ w Białymstoku oraz 4,3 etatu w ZZ w Ostrołęce. Natomiast w ZZ w Giżycku i Olsztynie przekroczono limity zatrudnienia odpowiednio o 1,25 i 4,58 etatu.

³⁰ Z tego 27,67 etatu w RZGW w Białymstoku, 2,55 etatu w ZZ w Augustowie, 1,37 etatu w ZZ w Olsztynie oraz 1,7 etatu w ZZ w Ostrołęce. Natomiast w ZZ w Giżycku i Białymstoku przekroczono limity zatrudnienia odpowiednio o 1 i 1,5 etatu.

³¹ Z tego 3,25 etatu w RZGW w Białymstoku, 2,05 etatu w ZZ w Augustowie, 4 etaty w ZZ w Giżycku, 1,12 etatu w ZZ w Olsztynie oraz 0,2 etatu w ZZ w Ostrołęce. Natomiast w ZZ Białymstoku przekroczono limit zatrudnienia o 0,75 etatu.

³² Z informacji zawartych na stronie internetowej <https://www.wody.gov.pl/o-wodach-polskich/praca?start=15> wynika, że w trakcie kontroli ogłoszono nabór na stanowisko specjalisty w Wydziale Organizacyjnym RZGW w Białymstoku oraz w Wydziale Inwestycji ZZ w Augustowie, a także na młodszego specjalistę w Wydziale Zgód Wodnoprawnych ZZ w Giżycku.

Potrzeby w zakresie pomieszczeń biurowych oszacował Pełnomocnik ds. Organizacji Wód Polskich przed powstaniem RZGW w Białymstoku. W dniu 27 grudnia 2017 r. wystosował on pisma do właściwych starostw z prośbą o przekazanie Wodom Polskim składników majątku ruchomego. Ponadto, zgodnie z dyspozycją KZGW, 9 lutego 2018 r. przekazano wykaz planowanych wydatków na zakupy inwestycyjne, w tym m.in. dotyczące infrastruktury sieciowej, serwerów, urządzeń i oprogramowania komputerowego, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami przez poszczególne ZZ i NW. Inne działania w zakresie organizacji siedziby, pomieszczeń biurowych i gospodarczych oraz doposażenia w sprzęt, celem zapewnienia efektywnego przejęcia pracowników, opisano w pkt. 1.4. niniejszego wystąpienia.

W dwóch pomieszczeniach biurowych (z sześciu objętych analizą) nie zapewniono przebywającym tam pracownikom RZGW w Białymstoku, co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi na jednego pracownika, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 463-526)

Koordinację działań zarządów zlewni Dyrektor RZGW w Białymstoku zapewniał m.in. poprzez wydawanie zarządzeń, poleceń i wytycznych m.in. w zakresie oceny ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy, użytkowania samochodów służbowych i informacji o warunkach zatrudnienia oraz o uprawnieniach pracowniczych. Przeprowadzono cykliczne narady z dyrektorami ZZ³³, w trakcie których poruszano m.in. zagadnienia dotyczące polityki kadrowej, planów finansowych, inwestycyjnych i realizowanych prac utrzymaniowych. Zbierano i analizowano potrzeby poszczególnych jednostek organizacyjnych RZGW w Białymstoku w zakresie m.in. zakupu i dostaw usług oraz prowadzonych robót budowlanych. (akta kontroli str. 476-529)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W księgach rachunkowych za 2018 rok nie ujęto wartości poniesionych przez marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego odpowiednio 1.036.152,00 zł i 797.038,27 zł nakładów inwestycyjnych na realizację sześciu i dziewięciu zadań, mimo dysponowania przez RZGW w Białymstoku dokumentacją przekazaną przez te organy protokołami-zdawczo odbiorczymi z 26 czerwca, 13 marca, 17 kwietnia 2018 r. Przedmiotowe dokumenty wpłynęły do Wydziału Finansowo-Księgowego RZGW w Białymstoku dopiero 17 i 18 grudnia 2019 r. Do ksiąg rachunkowych zostały zaś wprowadzone z datą 23 grudnia 2019 r. Postępowanie takie narusza przepis art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli m.in. dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, a także gdy wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie dowody księgowe zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu. Dyrektor wyjaśnił, że: *Dokumenty (protokoły przejęcia) poniesionych nakładów inwestycyjnych przez Marszałków Województw Podlaskiego, Warmińsko-Mazurskiego znajdowały się w Wydziale Koordinacji Inwestycji celem ich weryfikacji. Po zakończeniu weryfikacji powinny zostać przekazane do Wydziału Finansowo-Księgowego. W wyniku zaniedbania nie zostały przekazane. W związku z powyższym zostały wyciągnięte konsekwencje w stosunku do kierownika Wydziału Koordinacji Inwestycji, tj. został zdjęty ze stanowiska i obecnie nie pracuje w RZGW w Białymstoku.* (akta kontroli str. 59, 196-279)
2. RZGW w Białymstoku przejmowało wszystkie urządzenia (w tym przepusty pod drogami, stacje pomp, inne budowle i urządzenia zapewniające np. komunikację pomiędzy zmeliorowanymi terenami rolniczymi) przekazywane przez marszałków poszczególnych województw, bez zweryfikowania ich przydatności do działalności statutowej. Stosownie do treści art. 529 Prawa wodnego, Wody Polskie wykonują uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do stanowiących własność Skarbu Państwa urządzeń wodnych. Część przejętych urządzeń nie była jednak mieniem wymienionym np. w art. 258 Prawa wodnego, niezbędnym przy realizacji zadań statutowych Wód Polskich. W konsekwencji powinno ono być przekazane podmiotom

³³ Przykładowe protokoły ze spotkań Dyrektora RZGW w Białymstoku z dyrektorami Zarządów Zlewni: 27 czerwca, 28 sierpnia, 19 listopada 2018 r.

uprawnionym do reprezentacji Skarbu Państwa w stosunku do pozostałego mienia związanego z gospodarką wodną, o czym stanowi przepis art. 216 ust. 4 Prawa wodnego. Ponadto pismem nr DIN-msp.2013.63.2017.tk z 2 marca 2018 r. Prezes PGW WP przypomniał, że powołane przepisy nie przewidują przejmowania praw właścicielskich do urządzeń i budowli, niebędących urządzeniem wodnym i zobowiązał do nieprzejmowania tego typu obiektów. Dyrektor wyjaśnił, że: *RZGW w Białymstoku mienie przejął od trzech marszałków województw, tj. marszałka województwa podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego, przy czym podpisanie protokołu zdawczo-odbiorczego przekazania przedmiotowego mienia przez marszałka woj. podlaskiego nastąpiło już w dniu 9 stycznia 2018 r. (...).* Dodał, że: *Zgodnie z prośbą w przywołanym piśmie Prezesa PGW WP z 2 marca 2018 r. należało zachować jednolite podejście do weryfikacji przekazywanego mienia przez marszałków województw, stąd też mając na uwadze fakt, iż weryfikacja już przejętego mienia od Marszałka Województwa Podlaskiego była prowadzona na bieżąco podczas wykonywania zadań statutowych naszej jednostki, podpisane zostały protokoły zdawczo-odbiorcze od marszałków województwa mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego z założeniem, iż weryfikacja przejętego mienia będzie przeprowadzana na bieżąco w miarę potrzeb. Obecnie w naszej jednostce przeprowadzany jest audyt przejętych od marszałków nieruchomości i urządzeń, stąd też po zakończeniu weryfikacji przejętego mienia będziemy posiadać informację nt. jego ilości, która będzie przeznaczona do ewentualnego przekazania innym organom/podmiotom.*

Zdaniem NIK, sam przepis art. 529 Prawa wodnego został umieszczony w rozdziale *Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe*, zatem jego wykładnia nie może być dokonywana w oderwaniu od przepisów określających, sytuację podmiotu, do którego przepis przejściowy lub dostosowujący jest kierowany. Obowiązek przejęcia urządzeń wodnych, o którym mowa w tym przepisie powinien dotyczyć tylko tych urządzeń, które są niezbędne do wykonywania zadań nałożonych na PGW WP w ustawie Prawo wodne. Zatem za nielegalne należy uznać przejmowanie mienia niewykorzystywanego w działalności statutowej. (akta kontroli str.954-956, 958-962)

3. RZGW w Białymstoku nie podejmował działań na rzecz ujawnienia w ewidencji geodezyjnej gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych trwałego zarządu PGW WP w stosunku do przejętych budynków, budowli i urządzeń wodnych, co naruszało art. 35 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r o księgach wieczystych i hipotece³⁴, w myśl którego właściciel nieruchomości jest zobowiązany do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księgach wieczystych. Dyrektor wyjaśnił, że: *(...) w pierwszej kolejności jako PGW WP RZGW w Białymstoku zajęliśmy się weryfikacją przejętych od marszałków województw (...) nieruchomości gruntowych. (...) Jest to praca bardzo czasochłonna, w związku z tym działania dotyczące ujawnienia w ewidencji geodezyjnej oraz księgach wieczystych budowli, budynków i urządzeń wodnych (które były i nadal są własnością Skarbu Państwa) odbywać się będą w dalszej kolejności.* (akta kontroli str. 58-59, 304-308)
4. Analiza 32 akt osobowych wykazała³⁵, że w pięciu przypadkach zakresy obowiązków pracownikom RZGW w Białymstoku przedłożono od 56 do 77 dni od rozpoczęcia przez nich świadczenia pracy. Świadczy to o braku rzetelności w zaznajomieniu pracowników podejmujących pracę z zakresem ich obowiązków. W kolejnych zaś siedmiu aktach osobowych pracowników nie było pisemnych zakresów obowiązków, mimo że od uzyskania przez nich awansu upłynęło od 10 do 216 dni. Naruszało to § 5 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Pracy PGW WP, zgodnie z którym do obowiązków pracodawcy należy m.in. określenie pracownikowi zakresu obowiązków w formie pisemnej. Dyrektor RZGW w Białymstoku wyjaśnił, że: *(...) na początku 2018 roku w czasie weryfikacji akt osobowych stwierdzono brak zakresów obowiązków u czterech pracowników. Wystano informacje do przełożonych z prośbą o jak najszybsze uzupełnienie. Stąd (...) daty z ponad dwumiesięcznym opóźnieniem. W kolejnym przypadku (...) opóźnienie przygotowania zakresu czynności było niezamierzone, po przypomnieniu*

³⁴ Dz. U. 2019 poz. 2204.

³⁵ Przedmiotową analizę przeprowadzono 16 grudnia 2019 r.

(...) bezpośredni przełożony niezwłocznie dopełnił obowiązku. Dodał, że w trzech przypadkach zakresy obowiązków poszczególnych pracowników zostały podpisane i dostarczone do Zespołu Personalnego i Szkoleń z datą 19 grudnia 2019 r., a w kolejnych czterech brak przedmiotowych dokumentów wynikał z przeoczenia złożenia ich do tego zespołu. (akta kontroli str. 429-465, 531-549)

5. Na dzień 17 grudnia 2019 r. w dwóch pomieszczeniach (z sześciu objętych analizą) pracownikom RZGW w Białymstoku nie zapewniono co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi (niezajętej przez urządzenia techniczne, sprzęt itp.) na jednego pracownika. W ten sposób naruszono § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bhp. Dyrektor wyjaśnił, że: Obecnie RZGW w Białymstoku dysponuje powierzchnią 887,6 m² (...) trwają ustalenia w sprawie zwiększenia powierzchni biurowej (...) oraz archiwum (...). W związku z powyższym opisana sytuacja (...) jest tymczasowa do momentu przekazania dodatkowych pomieszczeń biurowych. (akta kontroli str. 463-466)

OCENA CZĄSTKOWA

Działania Dyrektora RZGW w Białymstoku zapewniły prawidłowe funkcjonowanie jednostki od początku 2018 roku, a także koordynację zadań w podległych jednostkach organizacyjnych. Pracownikom zorganizowano stanowiska pracy wraz z niezbędnym wyposażeniem. W dwóch pomieszczeniach nie zapewniono jednak odpowiedniej powierzchni podłogi przypadającej na jednego pracownika, wymaganej rozporządzeniem w sprawie bhp. Za nierzetelne zaś należy uznać przedłożenie pięciu osobom zakresów ich obowiązków od 56 do 77 dni od rozpoczęcia przez nich świadczenia pracy.

Protokołami zdawczo-odbiorczymi, zgodnie z art. 528 ust. 3 i 4 Prawa wodnego, przejęło mienie, dla którego do 1 stycznia 2018 r. uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa wykonywali marszałkowie województw podlaskiego, mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego. Dyrektor RZGW w Białymstoku, mimo braku działań ze strony Marszałka Województwa Mazowieckiego na rzecz wygaszania trwałego zarządu w stosunku do wód, gruntów pokrytych wodami oraz pozostałych nieruchomości, złożył wnioski do właściwego starosty o wydanie stosownej decyzji.

Ujawnione nieprawidłowości, oprócz już wymienionych, dotyczyły: [1] nieujęcia w księgach rachunkowych na koniec 2018 roku wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez marszałków województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, [2] niepodejmowania działań na rzecz ujawnienia w ewidencji geodezyjnej gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych trwałego zarządu PGW WP w stosunku do przejętych budynków, budowli i urządzeń wodnych, [3] przejęcie mienia niewykorzystywanego w działalności statutowej. Zastrzeżenia NIK budzi także znikome działania w celu ujawnienia w księgach wieczystych statusu prawnego przejętych nieruchomości gruntowych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. jedynie dla 45 tego rodzaju nieruchomości, z 13.747 przejętych, do ksiąg wieczystych złożono odpowiednie wnioski.

OBSZAR

2. Realizacja wybranych zadań RZGW w Białymstoku w zakresie gospodarowania wodami

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Od 1 stycznia 2018 r. do 15 grudnia 2019 r. w RZGW w Białymstoku wydano 291 uzgodnień (201 pozytywnych i 90 negatywnych) w sprawie projektów dokumentów planistycznych w zakresie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w tym dotyczących:

- zagospodarowania przestrzennego – 73 decyzje (65 pozytywnych i osiem negatywnych),
- gminnych programów rewitalizacji – jedna decyzja odmawiająca uzgodnienia dokumentu,
- decyzji o warunkach zabudowy – 167 decyzji (88 pozytywnych i 79 negatywnych),
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – 48 pozytywnych i dwie decyzje negatywne (akta kontroli str. 639)

Badaniami kontrolnymi objęto pięć losowo wybranych uzgodnionych projektów dokumentów planistycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego oraz pięć również losowo wybranych uzgodnionych projektów decyzji o warunkach zabudowy. Analiza wymienionej dokumentacji planistycznej wykazała m.in., że we wszystkich przypadkach planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie narusza ustaleń Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoly oraz Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.
(akta kontroli str. 640-645)

2.1.2. Na obszarze działania RZGW w Białymstoku zostały zrealizowane trzy inwestycje dotyczące ochrony przed powodzią (wszystkie zostały ujęte w *Programie planowych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie*):

- odbudowa jazu na rzece Rozoga w km 38+ 390 w miejscowości Wykrot (gmina Myszyniec) – wartość wykonanych robót to 1.353.351,92 zł,
- odtworzenie właściwego stanu śluzy wałowej w km 0+129 prawostronnego odwałowania rzeki Narew w miejscowości Łęg Przedmiejski (gmina Lelis) – wartość wykonanych robót – 1.483.142,43 zł,
- odbudowa jazu na rzece Szkwa w km 21+100 w miejscowości Sul (gmina Kadzidło). Na roboty wydatkowano 2.027.355,40 zł.

Każda z tych inwestycji została wykonana w terminie określonym w umowie z wykonawcą.
(akta kontroli str.646-653)

W RZGW w Białymstoku koordynowanie i monitorowanie realizacji zadań inwestycyjnych dotyczących ochrony przed powodzią polegało głównie na: [1] udziale w przygotowaniu i analizie dokumentów niezbędnych do udzielenia zamówienia publicznego, [2] współpracy z Wydziałem Zamówień Publicznych w trakcie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, [3] weryfikacji zgodności przygotowanej do podpisu umowy z jej projektem, [4] nadzorze nad prawidłowością realizacji inwestycji, w tym udział w spotkaniach roboczych na terenie budowy, [5] analizie ewentualnych zagrożeń oraz weryfikacji zgodności wykonywanych robót z zawartymi umowami, [6] bieżącej analizie kosztów, [7] analizie prawidłowości i zasadności zmiany warunków umów, [8] weryfikacji wydatków inwestycyjnych w stosunku do zawartych umów, [9] comiesięcznym monitoringu realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie kosztów, terminów, postępów robót, zagrożeń i sposobu ich eliminowania.
(akta kontroli str. 654-655)

2.1.3. Zgodnie z postanowieniami regulaminu organizacyjnego PGW WP do zadań Centrum Operacyjnego Ochrony Przeciwpowodziowej (dalej: COOP) należało między innymi: [1] gromadzenie, przetwarzanie, udostępnianie i przekazywanie informacji na potrzeby Wód Polskich, centrów zarządzania kryzysowego i innych podmiotów, [2] prowadzenie monitoringu sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej, [3] prowadzenie zimowej osłony przeciwpowodziowej, w tym współpracy z kierującym przy planowaniu i organizowaniu akcji lodołamania, zgodnie z instrukcją lodołamania, [4] pełnienie dyżurów w okresie zagrożenia powodziowego i powodzi, w tym dyżuru zdalnego, [5] uczestnictwo w działaniach w sytuacjach kryzysowych związanych z zagrożeniem powodziowym oraz koordynacja działań Wód Polskich na terenie nadzorowanym przez właściwy regionalny zarząd gospodarki wodnej. Natomiast na poziomie zarządów zlewni funkcjonuje samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpowodziowej, do zadań którego należy m.in. pełnienie dyżurów w okresie zagrożenia powodziowego i powodzi, w tym dyżuru zdalnego oraz udział w prowadzeniu akcji lodołamania.

W RZGW w Białymstoku monitorowanie zjawisk lodowych przez COOP i jednostki terenowe było prowadzone w formie wizji terenowych i obserwacji pracowników nadzoru wodnego oraz na podstawie prognoz meteorologicznych, komunikatów hydrologicznych i biuletynów, które otrzymywano w formie elektronicznej z Instytutu Meteorologii Państwowego Instytutu Badawczego. Ostrzeżenia meteorologiczne i hydrologiczne w ramach systemu wczesnego ostrzegania w COOP były przekazywane do zarządów zlewni i nadzorów wodnych w celu monitorowania sytuacji na podległym obszarze. Na obszarze działania RZGW w Białymstoku, na bazie doświadczeń z lat ubiegłych, zostało zlokalizowanych 10 miejsc zatorogennych na rzekach, na których jednostki terenowe prowadziły monitoring.

(akta kontroli str.656-689)

W okresie objętym kontrolą na terenie działania RZGW w Białymstoku była prowadzona jedna akcja lodołamania. W dniu 1 marca 2018 r. doszło do powstania zatoru na Kanale Rudzkim (obszar Biebrzańskiego Parku Narodowego) na odcinku od ujścia rzeki Elk do nasypu linii kolejowej Elk – Białystok. Utworzony zator lodowy stwarzał realne zagrożenie dla dwóch obiektów mostowych. Na miejsce zdarzenia przybyli: [1] służby ratownicze, [2] przedstawiciele zarządzenia kryzysowego z Urzędu Gminy Goniądz i Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego z Moniek, [3] pracownicy ZZ w Augustowie, NW w Grajewie oraz zastępca Dyrektora RZGW w Białymstoku, [4] Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Białymstoku, [5] zarządca drogi krajowej nr 65 oraz linii kolejowej. Po dokonaniu oględzin miejsca utworzenia zatoru ustalono, że 2 marca 2018 r. zostanie przeprowadzona akcja rozbijania zatoru przez zewnętrzną firmę dysponującą specjalistycznym sprzętem. Akcja rozbicia zatoru została zakończona powodzeniem. W czasie zaistniałego zagrożenia COOP na bieżąco współpracowało m.in. z Krajowym Centrum Operacyjnym Ochrony Przeciwpowodziowej i Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego. (akta kontroli str. 690-714)

2.1.4. Od 1 stycznia 2018 r. do 16 grudnia 2019 r. pracownicy Wydziału Kontroli Gospodarowania Wodami RZGW w Białymstoku (dalej: *Wydział Kontroli*) przeprowadzili trzy kontrole dotyczące ochrony ludności i mienia przed powodzią³⁶. Kontrola, która została przeprowadzona w 2019 roku nie była ujęta w planie kontroli gospodarowania wodami na 2019 rok. Natomiast w PGW Wody Polskie plan kontroli na 2018 rok nie został opracowany. W wyjaśnieniu Kierownik Wydziału Urszula Milewska stwierdziła, że: *Kontrola gospodarowania wodami może mieć charakter planowy albo doraźny. Kontrola planowa przeprowadzana jest na podstawie planu rocznego. Roczne plany kontroli gospodarowania wodami sporządzane są w celu realizacji przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej zadań przewidzianych w ramach nadzoru w art. 356 ust 2 pkt 6 ustawy Prawo wodne. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku zgodnie z art. 239 ust 3 ww. ustawy Prawo wodne stał się jednostką organizacyjną PGW Wody Polskie z dniem 1 stycznia 2018 r. W związku z powyższym tut. RZGW nie miał możliwości sporządzenia planu kontroli gospodarowania wodami na rok 2018 i wszystkie kontrole gospodarowania wodami przeprowadzane w roku 2018 r. miały charakter kontroli doraźnych. Natomiast przy opracowywaniu planu kontroli na rok 2019 brane były pod uwagę sugestie organu nadzorującego – Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, jak również zarządów zlewni, które w wyniku prowadzonych działań w ramach posiadanych kompetencji wskazywały na podmioty, w stosunku do których zaistniało uzasadnione podejrzenie wskazujące na prawdopodobieństwo wystąpienia uchybień i w stosunku, do których powinna zostać przeprowadzona kontrola gospodarowania wodami. Tut. RZGW nie uzyskało informacji o podmiotach, których działania wskazywałoby na nieprawidłowości w zakresie związanym z ochroną ludności i mienia przed powodzią, dlatego też kontrole gospodarowania wodami w tym zakresie nie znalazły się w planie na rok 2019 r. Trzy kontrole w zakresie związanym z ochroną ludności i mienia przed powodzią (art. 334 pkt 9 ustawy Prawo wodne) przeprowadzone przez pracowników tut. RZGW, w tym kontrola u Pana A. M. z miejscowości Wizna (przeprowadzona w dniu 3.09.2019 r.) miały charakter kontroli doraźnych i przeprowadzane były z urzędu, po otrzymaniu uzasadnionej informacji wskazującej na prawdopodobieństwo wystąpienia uchybień w ww. zakresie (w przypadku Pana M. – pisemne zgłoszenie osoby fizycznej w dn. 21.08.2019 r.). Analizę dokumentacji dotyczącej tych trzech kontroli przedstawiono poniżej.*

1. Po kontroli przeprowadzonej 3 sierpnia 2018 r. wydano zarządzenie pokontrolne, w którym na kontrolowanego nałożono obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego na dwóch działkach w obrębie miejscowości Fasty w gminie Dobrzyniewo Duże. Kontrolowany od 2013 roku, z naruszeniem przepisów Prawa wodnego, rozpoczął nawożenie ziemi na teren szczególnie zagrożony powodzią (miejscami teren w porównaniu do stanu pierwotnego został podwyższony do 1,5 m.). W dniu 10 października 2018 r. kontrolowany poinformował Dyrektora RZGW w Białymstoku o prowadzonych robotach celem przywrócenia terenu do stanu poprzedniego. W RZGW w Białymstoku nie sprawdzono realizacji zaleceń ujętych w zarządzeniu pokontrolnym.

³⁶ Dwie kontrole zostały przeprowadzone w 2018 roku, a jedna 3 września 2019 r.

Kierownik Wydziału wyjaśnił: Podmiot kontrolowany, wypełniając obowiązek zawarty w pkt 2 Zarządzenia pokontrolnego Nr 5/2018 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku poinformował tut. organ pismem z dnia 10.10.2018 r. o realizacji obowiązków wynikających z ww. zarządzenia pokontrolnego. Po analizie zawartych w piśmie informacji dotyczących realizacji zarządzenia pokontrolnego tut. organ uznał, iż są one wystarczające i odstąpił od przeprowadzenia wizji w terenie. Wyjaśniam jednocześnie, iż brak udzielenia przez kontrolowanego informacji o podjęciu i zakończeniu czynności zapewniających realizację obowiązków wynikających z zarządzenia pokontrolnego stanowi podstawę do podjęcia ponownej kontroli (kontrola sprawdzająca).

W przypadku pozostałych dwóch kontroli nie zachodziły przesłanki do wydania zarządzeń pokontrolnych.

2. We wszystkich przypadkach ustalenia kontroli były dokumentowane w protokole kontroli.
(akta kontroli str. 715-771)

2.2.1. Na obszarze działania RZGW w Białymstoku pracownicy z pionów technicznych wszystkich ZZ oraz NW rokrocznie, jesienią wykonywali przeglądy stanu publicznych śródlądowych wód powierzchniowych. Z przeglądów tych sporządzano protokół kwalifikacyjny, w którym m.in. określano zakres robót do wykonania oraz szacunkową ich wartość. Niezależnie od tych przeglądów były również wykonywane przeglądy roczne i pięcioletnie budowli przez pracowników posiadających uprawnienia budowlane. Na podstawie dokumentacji z przeprowadzonych przeglądów oraz informacji o przyznanych środkach finansowych na roboty utrzymaniowe dokonywano kwalifikacji obiektów i robót, które należało wykonać w latach 2018 i 2019. W okresie objętym kontrolą Dyrektor RZGW w Białymstoku przekazywał wszystkim pięciu ZZ plan rzeczowo-finansowy bieżących wydatków związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodą. I tak:

- na 2018 rok na utrzymanie wód zaplanowano 8.271.568 zł, a wydatkowano 7.911.119 zł (95,6% planu),
- na 2019 rok zaplanowano 18.530.376 zł, a wydatkowano 17.759.014 zł (95,8% planu). W porównaniu do 2018 roku wydatki na utrzymanie wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodą były w 2019 roku wyższe o 9.847.895 zł (o 124,5%).

Dyrektor RZGW w Białymstoku wyjaśnił: Środki finansowe otrzymane w latach 2018–2019 w wysokości 26.801.943,54 zł pozwalają na realizację podstawowych zadań i prac utrzymaniowych na terenie RZGW Białystok. Zabezpieczają prawidłowe działanie obiektów i urządzeń hydrotechnicznych (tj. zbiorników retencyjnych, rzek, pompowni i jazów) pod względem ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałaniu skutkom suszy. Środki finansowe przeznaczone na utrzymanie urządzeń wodnych i gospodarkę wodną na terenie działania RZGW Białystok z roku na rok są wyższe i przekraczają środki finansowe przeznaczone na te działania przed powstaniem Wód Polskich. (akta kontroli str. 772-833 i 849-850)

Działania RZGW w Białymstoku dotyczące monitorowania realizacji planowanych zadań w zakresie utrzymania wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodą polegały głównie na:

- zbieraniu z ZZ, w formie tabelarycznej, danych o planowanych i realizowanych pracach utrzymaniowych (następnie zbiorcze dane, po ich weryfikacji, były przekazywane co miesiąc do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej),
- powoływaniu przez Dyrektora RZGW komisji, celem odbioru robót w ramach zawartych umów utrzymaniowych. Dyrektor miał możliwość delegowania do prac w ramach komisji odbiorowej swojego przedstawiciela. (akta kontroli str. 834-848)

2.2.2. W zarządzeniu Nr 3/2019 z 4 marca 2019 r. Prezes PGW WP wprowadził procedury gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, będącym we władaniu PGW WP Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej. Na przykład, w rozdziale pierwszym, dotyczącym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, określono m.in. procedury udostępniania gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi, a także dotyczące udostępniania pozostałych nieruchomości (dzierżawa, najem, użyczenie, służebność przesyłu i drogi

koniecznej oraz inne ograniczone prawa rzeczowe). Z kolei rozdział drugi poświęcono ustalaniu opłat za korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa. W zarządzeniu Prezes PGW WP nie określił sposobu monitorowania przez RZGW realizacji warunków umów na użytkowanie wód i gruntów przez podmioty zewnętrzne. (akta kontroli str. 851-874)

Wyniki analizy pięciu umów na użytkowanie gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi³⁷ przedstawiono poniżej.

1. Wszystkie umowy zawarte były w latach 2011–2016 na czas nieokreślony. W 2018 roku w RZGW w Białymstoku aneksowano umowy w zakresie zmiany stron oraz wysokości stawek z tytułu opłat za użytkowanie gruntów. Natomiast w okresie objętym kontrolą Dyrektor RZGW w Białymstoku nie podjął działań w celu renegotiacji umów w zakresie czasu ich obowiązywania. Zgodnie z § 2 ust. 1 zarządzenia Nr 3/2019 z 4 marca 2019 r. Prezesa PGW WP grunty pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi można oddać w użytkowanie na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, a w przypadkach szczególnie uzasadnionych interesem społecznym (np. konieczność zachowania trwałości projektu dofinansowanego środkami unijnymi itp., infrastrukturą komunalną i przemysłową pod dnem cieku, a także infrastrukturą transportową) nie dłużej niż na 20 lat, jednocześnie nie dłużej niż czas obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego. W wyjaśnieniu zastępca Dyrektora RZGW w Białymstoku stwierdził, że: Dyrektor PGW WP RZGW w Białymstoku przejął od 3-ch Marszałków województw 3 204 szt. umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi Skarbu Państwa, które są zawarte na czas nieokreślony lub czas obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego. Przed dniem 4 marca 2019 r. (wejście w życie zarządzenia Nr 3/2019 Prezesa PGW Wody Polskie z dnia 4 marca 2019 r.) wszystkie umowy użytkowania gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi podlegały zmianom w drodze aneksowania, w zakresie: [1] zmiany strony umowy, [2] wysokości stawek z tytułu ponoszonych opłat. Po dniu 4 marca 2019 r. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie podejmował się renegotiacji umów użytkowania gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi w zakresie możliwości zmiany terminu obowiązywania umowy z czasu nieokreślonego na czas określony, co do których w okresie od 01.01.2018 r. do 04.03.2019 r. sporządzano aneksy obejmujące zmiany strony umowy i wysokości stawek z tytułu opłat, gdyż nie wynikało to z wytycznych w zarządzeniu Nr 3/2019 Prezesa PGW Wody Polskie oraz przepisów obowiązującej ustawy Prawo wodne. Jednocześnie informuję, że po dniu 4 marca 2019 r. wszystkie nowe umowy są zawierane na czas określony. Poza tym informujemy, że umowy przejęte od Marszałków województw, które pozostały jeszcze nie aneksowane w okresie od 01.01.2018 r. do 04.03.2019 r. (w zakresie podanym powyżej, czyli – zmiany strony umowy – wysokości stawek z tytułu ponoszonych opłat) dodatkowo objęte zostały zmianą okresu obowiązywania umowy z czasu nieokreślonego na czas określony zgodnie z wytycznymi zawartymi w zarządzeniu nr 3/2019 Prezesa PGW Wody Polskie obowiązującymi od dnia 4 marca 2019 r.
2. W RZGW w Białymstoku monitorowano postanowienia umów w zakresie wywiązania się kontrahentów z płatności za użytkowanie gruntów pokrytych wodami. (akta kontroli str. 875-908)

Odpowiadając na pytanie dotyczące monitorowania realizacji warunków umów w zakresie udostępniania gruntów pokrytych wodami publicznymi, Kierownik Wydziału Gospodarowania Mieniem Skarbu Państwa i Współpracy z Użytkownikami Wód stwierdził, że: Wydział w razie potrzeb prowadzi samodzielnie (w 2019 r. przeprowadzono 4 kontrole) lub we współpracy z Wydziałem Kontroli Gospodarowania Wodami (w 2019 r. przeprowadzono 9 kontrole) kontrolę realizacji umów w terenie. Monitoring realizacji warunków umowy w zakresie płatności prowadzą Działy Finansowo Księgowe w Zarządach Zlewni w koordynacji z Wydziałem Finansowo-Księgowym w RZGW. Dział Współpracy z Użytkownikami Wód w Zarządach Zlewni w ramach zadań wynikających z Regulaminu

³⁷ Przedmiotem umów był grunt pokryty wodami przeznaczony na: prowadzenie działalności związanej z wykonywaniem infrastruktury transportowej, regulację stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, działalność rekreacyjną oraz do cumowania niewielkich jednostek pływających, cele budowlane – sieć szerokopasmowa.

Organizacyjnego PGW WP, prowadzi sprawy związane z korzystaniem z majątku Skarbu Państwa i w ramach tych zadań we współpracy z Wydziałem Kontroli Gospodarowania Wodami bierze udział między innymi w kontrolach związanych z realizacją umów użytkowania gruntów pokrytych wodami płynącymi.
(akta kontroli str. 909-910)

2.3. W latach 2018–2019 (do 15 grudnia) Dyrektor RZGW w Białymstoku wydał 140 pozwoleń wodnoprawnych³⁸, w tym siedem w sprawie zmiany pozwolenia wodnoprawnego wydanego przed 1 stycznia 2018 r. (na podstawie art. 155 Kpa³⁹).
(akta kontroli str. 911)

Szczegółowymi badaniami kontrolnymi objęto 22 postępowania administracyjne w sprawie wydania lub zmiany pozwolenia wodnoprawnego, w tym 20 postępowań z sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego i dwa postępowania w sprawie zmiany pozwolenia wodnoprawnego (na podstawie art. 155 Kpa) wydanego przed 1 stycznia 2018 r. Analiza wykazała między innymi, że:

- w 21 sprawach decyzje wydano lub zmieniono w terminie określonym w art. 35§3 Kpa, a w jednej sprawie – z naruszeniem terminu, co szerzej opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,
- 10 z 22 postępowań było prowadzonych przewlekłe, co szerzej opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,
- w jednej sprawie do Prezesa PGW WP, za pośrednictwem Dyrektora RZGW w Białymstoku wpłynęło ponaglenie strony postępowania w związku z niezalatwieniem sprawy w terminie określonym w art. 35§3 Kpa, co szerzej opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
(akta kontroli str. 912-948)

2.4. Na koniec grudnia 2018 roku należności podmiotów korzystających z usług wodnych na obszarze działania RZGW w Białymstoku wyniosły 8.418.482,40 zł, a na koniec listopada 2019 roku – 3.044.605,17 zł. W RZGW w Białymstoku nie ma danych o stanie zaległości z tytułu opłat za usługi wodne.

Szczegółową analizą objęto czynności wykonywane przez RZGW w Białymstoku wobec wszystkich 16 dłużników w ramach przedsądowej windykacji należności.

1. Na podstawie dokumentacji otrzymanej od ZZ do 14 dłużników skierowano upomnienia na łącznie 97.966 zł. Dwóch dłużników uregulowało zaległości na 2.245,20 zł. W przypadku pozostałych 12 dłużników RZGW w Białymstoku skierował wnioski o dochodzenie należności do Wydziału Windykacji i Egzekucji Należności PGW WP Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, co było zgodne z postanowieniami cz. II pkt 9 Instrukcji w sprawie windykacji należności⁴⁰.
2. W przypadku dwóch dłużników, których zaległości wyniosły 332.138 zł prowadzono działania informacyjne (kontakt telefoniczny). Jeden z tych dłużników uregulował 638 zł zaległość, natomiast wniosek o dochodzenie należności wobec drugiego dłużnika na 331.500 zł skierowano do wymienionego Wydziału. W tych przypadkach działania RZGW w Białymstoku były również zgodne z postanowieniami pkt 1.6 i cz. II pkt 9 powołanej Instrukcji.
(akta kontroli str. 952-953)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dziewięciu postępowaniach dotyczących wydania pozwolenia wodnoprawnego organ wzywał strony do uzupełnienia braków formalnych wniosku po upływie od 50 do 107 dni, licząc od dnia jego otrzymania. Takie postępowanie organu uchybiało przepisom art. 35 § 1 i 3 Kpa w związku z art. 12 Kpa. W wyjaśnieniu Kierownik Wydziału Zgód

³⁸ 17 pozwoleń wodnoprawnych Dyrektor RZGW w Białymstoku wydał w oparciu o dokumentację przekazaną przez organy właściwe do prowadzenia takich spraw do 1 stycznia 2018 roku. Jedną z tych decyzji dotyczyła zmiany pozwolenia wodnoprawnego na podstawie art. 155 Kpa.

³⁹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096), zwana dalej „Kpa”.

⁴⁰ Załącznik do zarządzenia Nr 24/2018 Prezesa PGW Wody Polskie z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia w PGW Wody Polskie Instrukcji w sprawie windykacji należności.

Wodnoprawnych poda: Wezwania do uzupełnienia braków formalnych zostały skierowane do wnioskodawców w sprawach administracyjnych znak: BI.RUZ.421.3.2019.AT, BI.RUZ.421.7.2019.AN, BI.RUZ.421.17.2019.MK, BI.RUZ.421.46.2019.AC, BI.RUZ.421.21.2019.AN, BI.RUZ.421.14.2019.AN, BI.RUZ.421.1.2019.AT, BI.RUZ.421.34.2019.AC, BI.RUZ.421.62.2019.KB w możliwie najszybszym terminie, licząc od dnia wpływu wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego. Opóźnienia wynikały z faktu, iż pracownicy Wydziału Zgód Wodnoprawnych RZGW Białystok rozpatrywali sprawy według daty wpływu poszczególnych wniosków o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego zarówno z roku 2018, jak i 2019. Należy podkreślić, iż z dniem 01 stycznia 2018 r., tj. dniem utworzenia Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, według właściwości przekazano do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie (budowanego od podstaw oddziału Wód Polskich) jednorazowo ok. 30 spraw o wydanie pozwolenia wodnoprawnego z terenu funkcjonowania Marszałka Województwa Podlaskiego, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Marszałka Województwa Mazowieckiego oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Zaznaczyć należy, iż wchodząca w życie ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (...) nie zawierała żadnych przepisów umożliwiających zakończenie prowadzonych postępowań dotyczących pozwoleń wodnoprawnych przez instytucje właściwe do 31 grudnia 2017 r., a tym samym uniemożliwiła nowej instytucji rozpatrywanie spraw w sposób bieżący. Podkreślić należy, iż w Wydziale Zgód Wodnoprawnych RZGW Białystok do dnia 1 lutego 2018 r., zatrudniony był 1 pracownik. Jednocześnie w miarę zatrudniania nowych pracowników w Wydziale rozpatrywano sprawy według daty wpływu. Zaznaczyć należy jednocześnie, iż reforma gospodarki wodnej biegła się z realizacją na terenie funkcjonowania RZGW Białystok takich inwestycji jak S8 – droga ekspresowa (na odcinku Warszawa – Białystok), S61 Via Baltica – droga ekspresowa z Ostrowi Mazowieckiej do Budziska (granica z Litwą). Powyższe inwestycje wymagały uzyskania szeregu pozwoleń wodnoprawnych (według właściwości przekazano przez Marszałków 10 wniosków dotyczących niniejszych inwestycji w różnym stopniu zaawansowania i skomplikowania). Należy podkreślić, iż wydawane rozstrzygnięcia w powyższych sprawach należało dostarczyć niejednokrotnie do ponad 100 stron w związku z faktem, iż wydawane były w oparciu o ustawę Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r.

2. W sprawie zmiany pozwolenia wodnoprawnego (na podstawie art. 155 Kpa)⁴¹ organ wystąpił do Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego o przekazanie akt sprawy po upływie 85 dni, licząc od dnia otrzymania wniosku o wszczęcie postępowania, co uchybiało przepisom art. 35 §1 i 3 Kpa w związku z art. 12 Kpa. W wyjaśnieniu Kierownik Wydziału Zgód Wodnoprawnych stwierdził, że: Wystąpiono do Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego o przekazanie akt sprawy niezwłocznie po przydzieleniu wniosku na konkretnego pracownika. Okres (85 dni) pomiędzy wpływem wniosku przekazanym według właściwości przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie PGW Wody Polskie w sprawie, a pismem tut. organu z dnia 15 maja 2018 r., znak: BI.RUZ.421.32.2018.AN wynikał z kolejności rozpatrywanych spraw, które wpłynęły w roku 2018. Podkreślić należy, iż po wpływie kompletnych akt sprawy przekazanych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego tut. organ niezwłocznie wszczął postępowanie administracyjne i w ciągu miesiąca wydał rozstrzygnięcie zgodne z przedłożonym wnioskiem.
3. W sprawie Nr BI.RUZ.421.40.2018.RK ponaglenie strony wraz z aktami sprawy zostało przekazane do Prezesa WP po upływie 20 dni, licząc od dnia jego otrzymania, co było niezgodne z przepisem art. 37 § 4 Kpa. Kierownik Wydziału wyjaśnił: Ponaglenie z dnia 23 kwietnia 2018 r., znak: EG/KZ/2939/2018 wpłynęło do tut. organu w dniu 26 kwietnia 2018 r. następnie zostało przekazane wraz z kopiami akt sprawy do organu II instancji, tj. Prezesa Wód Polskich w dniu 17 maja 2018 r. Powyższe wynikało z faktu nieumyślnego przeoczenia terminu w związku z znaczną ilością prowadzonych postępowań administracyjnych przez pracowników Wydziału Zgód Wodnoprawnych

⁴¹ Nr BI.RUZ.32.2018.AN.

RZGW Białystok (postępowania jako organ I i II instancji). Należy w tym miejscu nadmienić, iż Prezes Wód Polskich postanowieniem znak: KUZ.424.34.2018.MS nie stwierdził by Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie pozostawał w bezczynności oraz by rażąco naruszony został art. 35 Kpa.

4. Pozwolenie wodnoprawne w sprawie o Nr BI.RUZ.421.40.2018.RK zostało wydane po upływie 75 dni, licząc od dnia otrzymania akt sprawy od Dyrektora ZZ w Olsztynie, co stanowiło naruszenie terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa. W tym postępowaniu Dyrektor RZGW w Białymstoku nie powiadomił strony o niezaleźnieniu sprawy w terminie i nie wskazał nowego terminu załatwienia sprawy, mimo wymogu wynikającego z art. 36 Kpa. W wyjaśnieniu Kierownik Wydziału Zgód Wodnoprawnych podał: *Pozwolenie wodnoprawne zostało wydane po upływie 75 dni od daty otrzymania akt sprawy od Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie PGW Wody Polskie w związku z zachowaną kolejnością rozpatrywania wpływających wniosków w roku 2018 oraz okolicznościami wskazanymi w pkt 1 niniejszego pisma⁴². Podkreślić należy, iż strona została powiadomiona na etapie prowadzonego postępowania przez Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie PGW Wody Polskie w zawiadomieniu z dnia 12 lutego 2018r., znak: BI.ZUZ.4.421.6.2018.JZ, iż postępowanie administracyjne ze względu na szczególnie skomplikowany charakter sprawy nie może zostać załatwione w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa. Jednocześnie podano nowy termin wydania rozstrzygnięcia kończącego sprawę w terminie dwóch miesięcy od otrzymania niniejszego pisma. Ponadto poinformowano strony o możliwości wniesienia ponaglenia.*

W ocenie NIK bezspornym jest, że pozwolenie wodnoprawne zostało wydane z uchybieniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa. Ponadto, Dyrektor ZZ w Olsztynie nie był stroną postępowania. Z uwagi na fakt, że termin wydania decyzji nie został dotrzymany (wskazany nawet przez Dyrektora ZZ w Olsztynie), Dyrektor RZGW w Białymstoku powinien powiadomić stronę o niezaleźnieniu sprawy w terminie i wskazać nowy terminu jej załatwienia. (akta kontroli str. 912-938 i 949-951)

OCENA CZĄSTKOWA

W RZGW w Białymstoku prawidłowo uzgadniano dokumenty planistyczne dotyczące gospodarowania przestrzenią na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Rzetelnie koordynowano i monitorowano realizację trzech inwestycji dotyczących ochrony ludności i mienia przed powodzią. Z zachowaniem należytej staranności prowadzono również akcję łodolamania na Kanale Rudzkim. Prawidłowo realizowano kontrole gospodarowania wodami w zakresie związanym z ochroną ludności i mienia przed powodzią. Rzetelnie ustalano potrzeby utrzymania we właściwym stanie rzek i urządzeń wodnych, a także prawidłowo monitorowano realizację robót utrzymaniowych. Zastrzeżenia NIK budzi natomiast przewlekłość prowadzonych postępowań w sprawie wydania lub zmiany pozwoleń wodnoprawnych.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Przekazywanie bez zbędnej zwłoki do Wydziału Finansowo-Księgowego dokumentów podlegających zaewidencjonowaniu w księgach rachunkowych.
2. Przekazanie przejętego mienia niewykorzystywanego w działalności statutowej podmiotom uprawnionym do reprezentacji Skarbu Państwa, zgodnie z zapisami art. 216 ust. 4 Prawa wodnego.
3. Podjęcie działań w celu ujawnienia w ewidencji gruntów i budynków oraz w księgach wieczystych trwałego zarządu PGW WP w stosunku do przejętych budynków, budowli i urządzeń wodnych.

⁴² Patrz wyjaśnienie Kierownik Wydziału Zgód Wodnoprawnych przytoczone w pkt 1 stwierdzonych nieprawidłowości.

4. Niezwłoczne sporządzanie i zapoznawanie pracowników z zakresami ich obowiązków oraz bieżące przekazywanie przedmiotowych dokumentów do Zespołu Personalnego i Szkoleń RZGW w Białymstoku.
5. Zapewnienie wszystkim pracownikom RZGW w Białymstoku pomieszczeń biurowych odpowiadających wymogom przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.
6. Prowadzenie postępowań w sprawie wydania lub zmiany pozwoleń wodnoprawnych z zachowaniem zasady szybkości i prostoty postępowania, wyrażonej w art. 12 Kpa.
7. Przekazywanie ponaglenia organowi wyższego stopnia bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 14 lutego 2020 r.

Kontroler:
Piotr Jurkin
specjalista kontroli państwowej

Piotr Jurkin
.....
podpis

p. o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Robert Skwarko

Robert Skwarko
.....
podpis